

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Byggmakker Handel AS

□

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

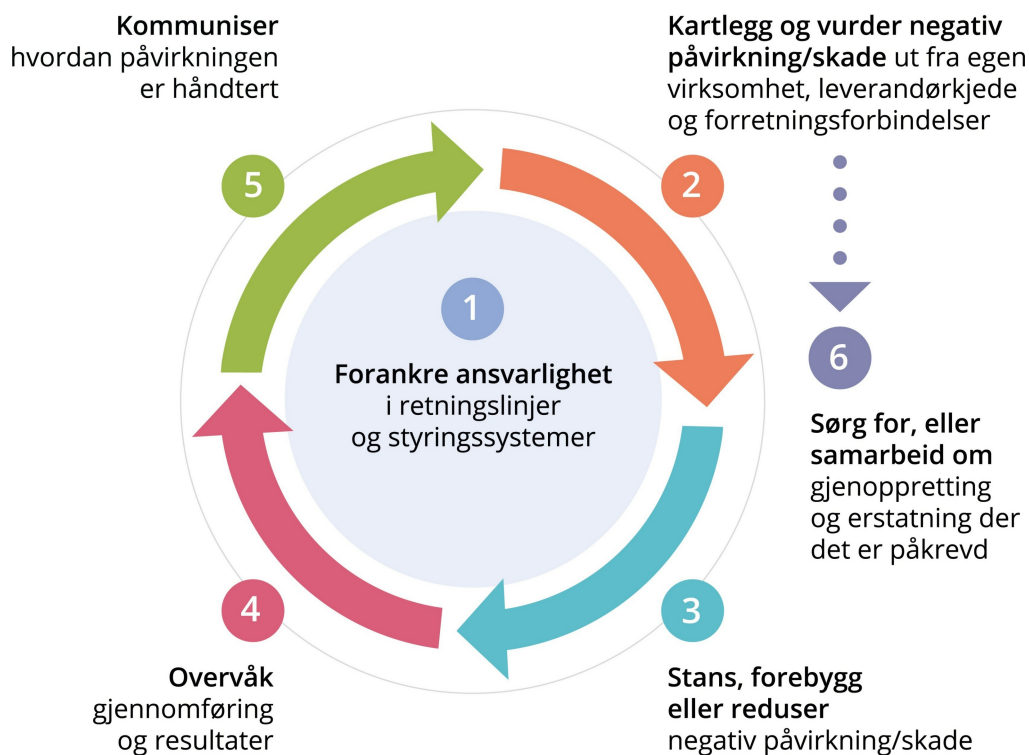
Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Byggmakker er en av Norges ledende byggevarekjeder og eiet av finske Kesko, Nordens ledende byggevarekonsern. Med en etablert og solid eier og mange dyktige ansatte i Byggmakker som ønsker å bidra, er vi godt posisjonert til å arbeide målrettet med bærekraft i vår egen virksomhet og i samarbeid med våre kunder og leverandører.

Alle våre ansatte og samarbeidspartnere må forplikte seg til våre etiske retningslinjer, K Code of Conduct (KCOC). Vår KCOC er grunnlaget for alt vi gjør i Kesko og Byggmakker. Den beskriver våre felles prinsipper for ansvarlig forretningsdrift, og hvordan vi bruker Kesko sine verdier i arbeidshverdagen vår.

Vi erkjenner at det oppstår utfordringer knyttet til menneskerettigheter og miljø både i Norge og globalt, og det er derfor viktig med dialog og oppfølging med leverandører i vår verdikjede. På den måten kan vi sammen finne frem til forbedringsprosesser når nødvendig. Dette arbeidet er i tråd med hvordan vår eier Kesko følger opp verdikjedene på tvers av konsernet.

Byggmakker har vært medlem av Etisk Handel Norge siden april 2022. Medlemskapet bidrar til å forsterke vår innsats rettet arbeids- og miljøforhold i vår egen leverandørkjede. Arbeidet er forankret i vår bærekraftstrategi og FNs bærekraftsmål nummer 8, mål om «anstendig arbeid og økonomisk vekst»

Allerede i 2016 publiserte Kesko sin første forpliktelseserklæring om menneskerettigheter og konsekvensanalyse i samsvar med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Erklæringen ble godkjent den 20. mai 2016 av Kesko sin konsernledelse og den 20. september 2016 av Keskos styre. Erklæringen gjelder for alle virksomheter i Kesko Group inkludert Kesko Norge som jeg har ansvaret for.

Hvert tredje år, siden 2016, har Kesko gjennomgått erklæringen om menneskerettigheter, som utføres av konsernets Corporate Responsibility Management Team som oppdaterer og publiserer på Kesko Finland sine websider. Siste gjennomgang fant sted 15. desember 2022.

Fra og med 2023 forpliktet Kesko Group seg til å rapportere om menneskerettighetsarbeid knyttet til Kesko sin virksomhet i Norge i tråd med det norske lovverket (Åpenhetsloven LOV-2021-18-99).

" Vi erkjenner at det oppstår utfordringer knyttet til menneskerettigheter og miljø både i Norge og globalt, og det er derfor viktig med dialog og oppfølging med leverandører i vår verdikjede. På den måten kan vi sammen finne frem til forbedringsprosesser når nødvendig. "

Hilde Kristoffersen
Administrerende Direktør

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Byggmakker Handel AS

Adresse hovedkontor

Høgslundveien 49, 2020 SKEDSMOKORSET

Viktigste merker, produkter og tjenester

Byggmakker er en av Norges ledende byggevarekjeder i tillegg til inngående og utgående logistikkvirksomhet tilknyttet frakt av byggevarer til markedet. BM har utsalgssteder over hele landet og selger først og fremst ulike typer byggevarer til både forbrukermarkedet og proffmarkedet.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Byggmakker er en del av den finske K-gruppen, Kesko. K-gruppen/K-Group building and technical trade (BTT) har virksomhet i åtte land: Finland, Sverige, Norge, Estland, Latvia, Litauen, Polen. Byggmakker har butikker/varehus fordelt på 9 ulike regioner avhengig av geografisk lokasjon i Norge i tillegg til nasjonal nettbutikk. Byggmakker har i tillegg sentrale støtteavdelinger, noen selv (Markedsføring, Digital og Prising), og noen sammen med Onninen AS (Økonomi, Forretningsutvikling, HR, Miljø og bærekraft, ICT, Eiendom, Supply Chain og Commerce).

Leder for Kesko i Norge er administrerende direktør Hilde Kristoffersen som gjelder både Byggmakker Handel AS og Onninen AS.

Byggmakker Handel er ledet av Chief Operating Officer (COO) Kjell Vidar Dokken som er en del av konsernledergruppen og rapporterer til administrerende direktør.

Ansvar for HR & kvalitet & bærekraft i Kesko Norge er ledet av direktør for HR, kvalitet og bærekraft som er en del av konsernledergruppen og rapporterer til administrerende direktør. Miljø- og bærekraftsansvarlig har det operative ansvaret for implementering av arbeidet knyttet til

Åpenhetsloven og rapporterer til direktør for HR, kvalitet og bærekraft.

Arbeidet med Åpenhetsloven er organisert i en arbeidsgruppe med ansatte fra Commerce med støtte fra juridisk avdeling.

Informasjon om arbeidet oppdateres til ansatte på www.byggmakker.no/apenhetsloven og workplace (intern «samhandlingsplattform» i Byggmakker)

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

Antall ansatte

1 550

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Tidligere Byggmakker Carlsen og Fritzøe ble fusjonert inn i Byggmakker Handel i året 2023.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Miljø- og bærekraftsansvarlig, Hans Joachim Motzfeldt

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

hans.joachim.motzfeldt@byggmakker.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Byggmakker har avtale med nærmere 250 ulike leverandører innenfor norsk Byggevarebransje. Leverandørene befinner seg i Norge eller EU. I EU er de fleste lokalisert i Norden. Samtidig foretar de samme leverandørene innkjøp fra tredjeland herunder enkelte risikoland. I vår kartlegging har vi vektlagt å kartlegge slik at vi har bedre oversikt over hvilke av våre leverandører som sourcer fra tredjeland.

Byggmakker sin innkjøpsmodell skal ikke være et hinder for etisk handel eller bidra til unødvendig miljøbelastning. Når Byggmakker fremforhandler sentrale innkjøpsavtaler med leverandører sikrer dette at våre egeneide varehus har tilgang til varer som er forankret i overordnede avtaler hvor prinsipper og krav til etisk handel herunder Åpenhetsloven er nedfelt. Byggmakker har selvstendige medlemmer som benytter av de samme innkjøpsavtalene.

Alle leverandører må signere på Kesko Code of Conduct som forplikter leverandørene til å respektere mennesker, samfunn og miljø. Våre leverandører må forplikte seg Amorfi BSCI's verdier og prinsipper eller tilsvarende (<https://www.amfori.org/content/amfori-bsci>). Byggmakker ønsker et langsiktig og systematisk samarbeid med våre leverandører som sikres gjennom årlige forhandlinger og direkte møter mellom kategoriansvarlig i Byggmakker og den enkelte leverandør.

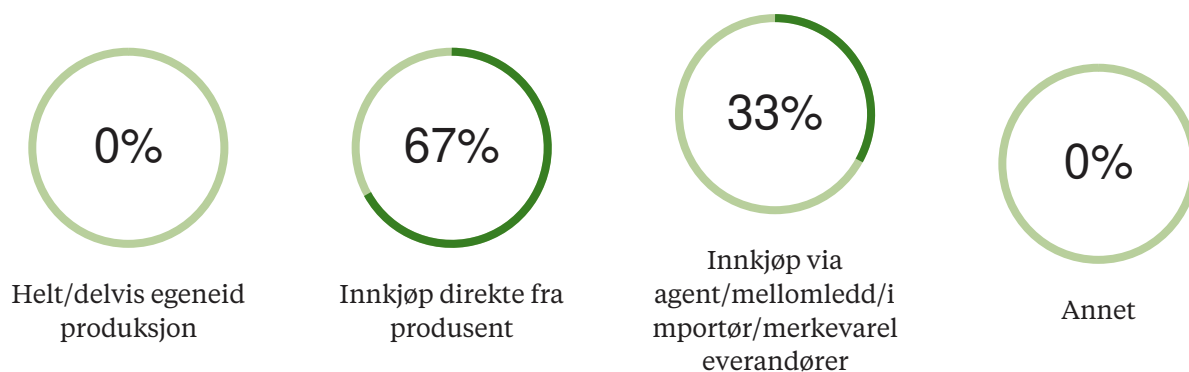
Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

250

Kommentar til antall leverandører

206 av 250 er leverandører vi har hovedavtale representerer 95% av Byggmakkens innkjøpsvolum. Leverandører som representerer resterende 5% skal også etterleve etiske retningslinjer og COC.

Type innkjøp/ leverandørforhold

250 leverandører er oppgitt over. Mange leverandører er "kortreist". Mange av produktene vi kjøper er produsert i Norge, Norden eller EU. Øvrige leverandører er mellomledd/agent og ikke produsenter.

Mange av våre leverandører er produsenter i Norge eller Norden. De produserer produktene i Norge eller Norden. Dette skyldes at byggevareprodukter er ofte tunge og dyrt å transportere rundt i verden. Dette innebærer at typiske byggevarer som tre, gips, isolasjon, takpapp, betong med mer blir produsert i nærheten av markedet det selges i og denne produksjonen kan ikke forstås som "opprinnelsesland". Mange av råvarene kommer også fra det norske markedet eller i nærheten da det igjen er dyrt å kjøpe og frakte i rundt i verden .

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Norge :	64
Sverige :	7
Estland :	1

Samtidig er det også leverandører av produkter som sourcer komponenter som produseres i produsentland som Kina eller andre typiske risikoland. Disse produktene sammenstilles gjerne i risikoland og importeres som ferdigvarer i Norge. Noen sammenstilles også i Norge hvor Norge blir et opprinnelsesland. Det er de to sistnevnte som er viktigst for Byggmakker å følge opp i lys av vår egen kartlegging da risikoen for negative forhold er størst.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

1 910

Antall produsenter dette er basert på

6

Antall arbeidere per produsent (kalkulert snitt)

319

Kommentar til antall arbeidere

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Trelast, elektronikk, stein, tekstiler, metaller	Kina Estland India Sri Lanka Norge Sverige
---	---

Varekategorien Byggmakker omsetter mest av er trelast.

BMH har som policy å kjøpe trelast og trebaserte plater fra PEFC sertifiserte selskaper PEFC standarden legger til grunn aktsomhetsvurderinger ved innkjøp. BM kjøper ikke varer fra leverandører utenfor EU (førsteleddsimportør). Dette er tatt inn i kjedens skriftlige innkjøpsavtaler med leverandøren. Vi anser det for lite sannsynlig at varer uten sertifisering skal kunne bli distribuert via kjedens innkjøpsavtaler ut til medlemmer/markedet.

Trevirke vi omsetter er hovedsakelig utvunnet fra norske skoger, Sverige og Estland. Alle våre viktigste leverandører er PEFC sertifisert og volumet vi omsetter (minimum mer enn 70% av totalt volum) er sertifisert i tråd med PEFC standarden. i 2023 var 91% av volumet sertifisert.

Videre omsetter vi produkter som elektriske verktøy; produkter laget i stein (takstein, heller, belegningsstein osv); HMS klær, hansker, skjorter; produkter laget av ulike metaller som ovner, verktøy osv.

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Kartlegge flest mulig leverandører

Status: 115/206 har besvart vår spørreundersøkelse

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Undersøke & kontakte leverandører vi har pekt ut som et resultat av vår kartlegging. Vurdere behov for tiltak utover forebyggende tiltak.

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.byggmakker.no/side/policy-for-etisk-handel>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Policy for etisk handel i Byggmakker Handel AS følger under. Den ligger også ute på vår webside byggmakker.no

Policy for etisk handel i Byggmakker Handel AS

Innledning

Føringer vårt arbeid og innretningen av vår policy for etisk handel i Norge er forankret i policy og retningslinjer fra vår eier Kesko.

(kilde: <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/>).

Kesko sitt styre godkjente allerede i 1999 den første policy for etisk Handel i Kesko. I årene etter er denne videreutviklet videre i tråd med forventninger og krav.

Byggmakker sin policy for etisk handel er som følger:

Vi (Les: Byggmakker) arbeider for oppnå en mer bærekraftig forretningspraksis som respekterer mennesker, samfunn og miljø. Vårt bærekraftsarbeid er forankret i vår bærekraftstrategi som er organisert i fem prioriterte områder:

1. Natur og klima, herunder sirkulærøkonomi
2. Ansvarlig verdikjede
3. Mangfold og likhet
4. God eierstyring (good governance)

Under hvert prioritert område er det etablert handlingsplaner og indikatorer («KPI'er») for å måle egen innsats, fremdrift og resultater.

Prioriterte områder er forankret i FNs bærekraftsmål hvor vi har valgt 4 av FNs bærekraftsmål:

- Mål nummer 13 - stoppe klimaendringene
- Mål nummer 12 - ansvarlig forbruk og produksjon
- Mål nummer 5 – likestilling mellom kjønnene
- Mål nummer 8 - anstendig arbeid og økonomisk vekst

Mål «stoppe klimaendringene»: Vi skal oppnå karbonnøytral drift i egen virksomhet innen 2025 og utslippsfri fri drift innen 2030. Vi skal anvende energi fra fornybare energikilder til oppvarming og redusere vårt forbruk av fossilt drivstoff i vår transport til kunder. Vi utøver innflytelse gjennom våre leverandøravtaler og oppfordrer leverandører til innføre egne klimagassmål og handlingsplaner med mål om å redusere utslipp.

Mål «ansvarlig forbruk og produksjon»: Vi vektlegger ressurseffektiv bruk av innsatsvarer i vår daglige drift. Innsatsvarer er plast, papp, papir, energi, drivstoff, metaller eller andre material- og råvareressurser vi trenger for å drifte butikken vår. Målet omfatter også vårt arbeid med mer sirkulærøkonomi. Vi forventer at våre leverandører arbeider med det samme.

Mål «likestilling mellom kjønnene»: Vi forsterker vår innsats for mer mangfold i egen virksomhet. Våre ansatte er vår viktigste ressurs. Vi er tjent med likhet mellom kjønnene, ulik etnisitet og legning, lik lønn for like oppgaver. Dette sikrer variasjon og tiltrekker kompetanse som gjør vår virksomhet bedre rustet for fremtiden.

Mål om «anstendig arbeid og økonomisk vekst»: Vi arbeider for at innkjøpte produkter produseres på en ansvarlig måte. Vi etterspør produkter med lav miljøpåvirkning over livsløpet og arbeider for minst mulig negativ påvirkning på menneskene i verdikjeden.

Som en del av den finske K-gruppen Kesko, etterlever vi ulike konvensjoner og retningslinjer. Våre etiske retningslinjer er grunnleggende for alt vi foretar og nedfelt i vår Code of Conduct (COC). Hver enkelt medarbeider forplikter seg til å overholde vår COC.

Vi forventer at våre leverandører og samarbeidspartnere gjør det samme. Se link til K CODE OF CONDUCT K Etiske regler for forretningspartnere. Se link til vedlegg nederst på siden.

Krav til vår egen virksomhet innenfor etisk handel

Vi skal følge alle overordnede prinsipper for grunnleggende menneskerettigheter forankret i FN- og ILO-konvensjoner. Lovgivning på aktuelle produksjonssteder skal respekteres. Der nasjonale lover og reguleringer dekker samme tema som prinsipper, skal høyeste standard alltid gjelde. Internasjonale konvensjoner og menneskerettigheter ligger til grunn for våre overordnede forpliktelser i forhold til grunnleggende menneskerettigheter.

Vår COC og vårt medlemskap i Etisk Handel Norge forplikter oss til å arbeide aktivt for å unngå negativ påvirkning i verdikjeden. Vi erkjenner at en ansvarlig verdikjede oppnås gjennom respekt for mennesker, samfunn og miljø. Vi erkjenner at vår virksomhet kan bidra til negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø i innkjøpskjeden. Vi erkjenner også at vår rolle i verdikjeden kan bidra til å skape en positiv utvikling i leverandørkjeden. Vår virksomhet skal derfor etterleve følgende krav:

Vi skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger.

Vi skal foreta risikokartlegginger og vurdere muligheten for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Vi skal arbeide for å forebygge og redusere negativ påvirkning.

Vi skal stanse negativ påvirkning gjennom tiltak

Vi skal gjenopprette skade som har oppstått.

Vi skal overvåke og vurdere effekten av tiltakene.

Vi må kommunisere tiltakene til berørte

En leverandører som er ansvarlig for negativ påvirkning er også ansvarlig for gjenoppretting.

Øvrige krav til vår egen virksomhet

Retten til fri fagorganisering og andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon skal ivaretas internt og vi forventer det samme av våre leverandører.

Arbeiderrepresentanter og relevante interessenter skal involveres i vårt bærekraftsarbeid.

Alle våre ansatte skal følge vår antikorrupsjons-policy

Oss selv, våre samarbeidspartnere og leverandører skal unngå aktiviteter i land som er pålagt handelsboikott av FN og/eller norske myndigheter.

Vår plikt ovenfor samarbeidspartnere og leverandører

Vi skal forvalte vår innkjøpspraksis slik at dette ikke undergraver leverandørers mulighet etterleve våre krav.

Vi søker langvarig samarbeid med leverandører som viser vilje- og evne til å jobbe for positiv utvikling i leverandørkjeden.

I vår dialog med leverandører skal vi ved behov bidra med relevant kompetanse eller ressurser, slik at våre leverandører er i stand til å etterleve våre krav.

Våre samarbeidspartnere og leverandører skal arbeide målrettet og systematisk for å etterleve menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, antikorrupsjon, dyrevelferd og miljø.

Hvis en av våre leverandører ikke viser interesse eller vilje til å etterleve våre retningslinjer vil i ytterste konsekvens samarbeid og kontrakt med leverandør avsluttes. Men først vil vi søke dialog og forsøke å forbedre det negative som forekommer i samarbeid med leverandør.

Vedlegg:

K CODE OF CONDUCT K Etiske regler for forretningspartnere:

<https://assets.ctfassets.net/xdvw3avbioqk/4JsHLCXUVgIgUMemj8ZhOz/9f316ce94026f9f50b93b5972869b7e2/K>

_Code_of_Conduct_Supplier_NO_-_2024-02-26.pdf

https://assets.ctfassets.net/xdvw3avbioqk/27FaP641oyMSPGQW6HaknO/bfb846aad91d68ada764bb8196667a60/2_Byggmakker_retningslinjer_Etisk_Handel.pdf

https://assets.ctfassets.net/xdvw3avbioqk/2rb4oKm8OnERzbDKzIHtA0/b221a94dc7e00c7d8b28706ca318db9f/Vedlegg_1_Internasjonale_konvensjoner.pdf

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Byggmakker sin policy for etisk handel er utarbeidet i tråd med Kesko Groups sine retningslinjer og prinsipper for ansvarlig innkjøp

- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainable-sourcing/>

- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainable-sourcing/purchasing-principles/>

Byggmakker sin policy er i tillegg utarbeidet i dialog med Etisk Handel Norge og er ment å følge Etisk Handel sine prinsipper for utforming av policy.

Ordlyden i policien må vurderes i lys av arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Justeringer foretas om nødvendig.

Vår policy er forankret i Kesko Norge sitt juridiske rammeverk knyttet til internkontroll. Konsernadvokat og konserndirektør for HR, kvalitet og bærekraft har bidratt til utforming og godkjent innhold og forankring.

Policien ble fremlagt og godkjent av konsernledelsen i Norge våren 2022.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Forankring av arbeidet med Åpenhetsloven i interne retningslinjer og rutiner

Den første desember 2021 ansatte Kesko Norge egen bærekraftsansvarlig med operativt ansvar for oppfølging av Åpenhetsloven i Kesko i Norge. Det ble etablert en intern arbeidsgruppe i Byggmakker arbeider med å følge opp de ulike trinnene knyttet til aktsomhetsvurderinger som følger av loven. En aktsomhetsvurdering må forstås som en prosess eller en arbeidsmetode for å kartlegge, forebygge, gjøre rede for og følge opp hvordan en virksomhet håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av sin virksomhet. Medlemmene i arbeidsgruppen består av ledere for Commerce, kategorisjefer og bærekraftsansvarlig i tillegg til kvalitetssjef. Gruppen rådfører seg med juridisk ved behov.

Arbeidsgruppens overordnede rutine er å følge de 6 trinnene i aktsomhetshjulet rettet mot leverandører. Ved eventuelle tilfeller av negativ påvirkning skal det rutinemessig og underveis i prosessen vurderes relevante tiltak for å unngå negativ påvirkning. Første form for tiltak vil være forebyggende tiltak for å motvirke negative konsekvenser før skaden skjer.

Tiltak nummer to vil være vurdering av nødvendig begrensning av en skade som har oppstått.

Tredje tiltak vil være å stanse skaden om nødvendig.

Siste form for tiltak (etter dialog) vil være å brytesamarbeidet med leverandøren.

Alle typer tiltak avhenger av vår kartlegging i tråd med i trinn 2 av 6 trinn i aktsomhetsvurderingene.

Forankring av retningslinjer og rutiner

Som følge av de 6 trinnene som følger av aktsomhetsvurderinger i Åpenhetsloven og i tråd med trinn 1, har Byggmakker oppdatert egen internpolitikk («policy») og etiske retningslinjer rettet mot våre leverandører hvor formålet er å synliggjøre kravene som følger av loven. Retningslinjene er inkludert hovedavtaler med leverandører fra og med 2022 og forplikter leverandører. I tillegg skal alle leverandører forplikte seg til Kesko Group Code of Conduct (CoC). I avtalene med leverandørene foreligger det minimumskrav knyttet til flere forhold, herunder miljø, grunnleggende menneskerettigheter og anstendig arbeidsforhold.

Kesko Group (eier av Byggmakker) krav om at Amfori BSCI's prinsipper skal etterleves av leverandører - dette er forankret i rutiner, retningslinjer, COC og kontrakt

Kesko Group setter krav til seg selv og sine leverandører om å følge Amfori BSCI's verdier og prinsipper eller tilsvarende. Amfori BSCI er en internasjonal organisasjon som arbeider for å fremme bærekraftig handel og fremmer styring og kontroll i globale forsyningskjeder med hovedvekt på oppfølging av sosialt ansvar. Kesko Group er medlem og deltar i Amfori BSCI (Amfori Business Social Compliance Initiative) og har forpliktet seg til å opptre i samsvar med Amfori BSCI Code of Conduct i egen virksomhet og verdikjede. I kontrakt med Kesko Norge er leverandører forpliktet til følge Amfori BSCI Code of Conduct. Kontrakts-klausulen gjelder for både direkte leverandører lokalisert i risikoland (1st tier leverandør) og leverandører lokalisert i Norge eller EU (2nd tier leverandør) som i egen regi kjøper råvarer eller produkter av leverandører lokalisert i et risikoland (3rd tier leverandør).

Kesko Group foretar aktsomhetsvurderinger og oppfølging av negative forhold gjennom revisjon og sertifiseringssystemer. Amfori BSCI-revisjoner er foretrukket når arbeidsforhold ved fabrikker i risikoland skal vurderes. Kesko Group aksepterer andre revisjonssystemer og sertifiseringer for samfunnsansvar hvis kriteriene

til grunn for revisjonene samsvarer med kravene til en amfori BSCI-revisjon og revisjonen utføres av uavhengig tredjepart. Revisjoner og sertifiseringer brukes til å vurdere sikkerheten rundt arbeidsforhold i produksjon, lønn og arbeidstid til ansatte, ansattes rettigheter til organisasjonsfrihet og rett til kollektive forhandlinger. Bruken av barn eller tvangsarbeid er forbudt.

Samarbeid og dialog med leverandør hvis negativ påvirkning er funnet

I vår policy legger vi vekt på samarbeid og dialog for å opprette negative forhold, men vi vil i ytterste konsekvens bryte samarbeidet med leverandør hvis vi ikke ser villighet til gjenoppretting av skade. Vår policy lyder som følger:

"Hvis en av våre leverandører ikke viser interesse eller vilje til å etterleve våre retningslinjer vil i ytterste konsekvens samarbeid og kontrakt med leverandør avsluttes. Men først vil vi søke dialog og forsøke å forbedre det negative som forekommer i samarbeid med leverandør."

I våre leverandør avtaler må leverandør skrive under på følgende kontraktskrav. Dette er et krav som vil gjelde i ytterste konsekvens:

"Hvis Leverandøren bryter med noen av de forpliktelsene de har gitt her eller ikke overholder prinsippene og retningslinjene i guiden for samarbeidspartnere, har BM rett til å si opp Avtalen og forretningsforholdet med umiddelbar virkning uten varsel på grunn av et vesentlig kontraktsbrudd av Leverandøren."

Rutiner for varslingskanaler og klagemekanismer ved negative konsekvenser

Byggmakker har rutiner for varsling internt, samt en ekstern varslingskanal tilgjengelig for eksterne og interne. Sistnevnte varslingskanal muliggjør anonym varsling og anonym dialog med varsler. Vi ønsker lav terskel for at ansatte skal si ifra og oppfordrer til varsling av kritikkverdige forhold.

I tråd med arbeidsmiljøloven har Byggmakker tillitsvalgt et arbeidsmiljøutvalg hvor saker kan tas opp med ledelsen i Byggmakker.

Enhver kan kontakte Byggmakker på apenhetsloven@byggmakker.no. I tillegg er våre leverandører forpliktet til å informere Byggmakker ved negative forhold som bryter med kontraktsvilkårene.

Rutiner for hvordan våre ansatte gjøres kjent med Kesko sine retningslinjer relatert til bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser

Ansatte gjennomfører obligatorisk opplæring i Kesko Code of Conduct. Kesko har nulltoleranse overfor alle former for bestikkelser. Kesko vil ikke love eller utbetale bestikkelser eller andre ulovlige betalinger til myndigheter eller andre for å sikre selskapets virksomhet, eller utviklingen av den. Ansatte i Kesko er forpliktet til ikke å tilråde, oppmuntre, oppfordre noen å akseptere eller tilby bestikkelser, verken gjennom tredjeparter eller direkte.

Oppmerksomhet eller gave av akseptabel verdi skal alltid gis åpenlyst, og gir ikke opphav til eksplisitte eller implisitte forpliktelser for noen av partene, og skaper ikke forventninger om noe i retur. Vi følger alltid retningslinjene som gis av organisasjoner og offentlige myndigheter om mottak av gaver eller oppmerksomhet.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Bærekraftsansvarlig rapporterer til konsernsjef for kvalitet og bærekraft hver måned. I tillegg arbeider kategori løpende med oppfølging. Kategori er ansvarliggjort i kontraktsforhandlinger med leverandører og ansvaret for at leverandører svarer på våre kartlegginger. Arbeidet er forankret i vår action plan for bærekraft med tilhørende KPIer under vår bærekraftstrategi. Oppfølging av arbeidet med Åpenhetsloven er en av våre KPIer. Kategori har gjennomført kurs i regi av Etisk Handel Norge.

Bedriften har en egen intern facebook løsning hvor vi publiserer utviklingen i arbeidet. I tillegg legger vi ut informasjon på internett.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Kategoriens ansvarlig gjennomfører ulike kurs i regi av Etisk Handel og seminarer, workshops i regi av ulike organisasjoner og oftest ulike advokatfirmaer/konsulentfirmaer. I tillegg samarbeider kategori tett med bærekraftsansvarlig. Bærekraftsansvarlig har også laget intern opplæring rundt temaet.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Kesko har utarbeidet en bærekraftstrategi inndelt i 4 prioriterte hovedområder som er

Natur og Klima
Verdikjede
Våre ansatte
God eierstyring (governance)

Vil man lese om arbeidet med bærekraft og vår Kesko strategi kan man lese mer her:

- <https://www.kesko.fi/en/company/responsibility/sustainability-management/>

- <https://www.kesko.fi/en/company/responsibility/sustainability-strategy/>

De fire hovedområdene er forankret i flere av FNs bærekraftsmål, men har underliggende målsettinger og KPIer. I sin helhet handler dette om hvordan Kesko Norge skal redusere sin egen påvirkning på klima, miljø og sosiale forhold innenfor ulike tematiske områder.

Dette nedfeller seg i hvordan vi arbeider med egne og klimagassutslipp fra våre leverandører. Summen av innsatsen skal redusere den negative påvirkningen på mennesker, samfunn og miljø over tid. Våre klimamål er klimanøytralitet innen utgangen av 2025. Innen 2030 er vårt mål tilnærmet null utslipp. Dette omfatter egeneiet transport og energibruk i egen drift.

Våre mål for vår verdikjede er knyttet til oppstrøm - og nedstrøms verdikjede. Arbeidet som skjer sentralt via Kesko rettet mot direkte leverandører er sentralt, men i tillegg arbeidet vi skal utføre som følge av åpenhetsloven. Et viktig mål for Byggmakker er at vi skal oppnå et basis nivå for vårt arbeid med Åpenhetsloven så raskt som mulig og arbeide med stegene i aktsomhetshjulet. I dette arbeidet har det vært sentralt å kartlegge leverandører så raskt som mulig for å fremskaffe en oversikt over det videre arbeidet vi må gjøre frem mot 2024. I tillegg til menneskerettighetsperspektivet i vår oppstrømsverdikjede er også miljøegenskapene til produktene vi selger. Byggmakker etterspør derfor tredjepartsverifisert miljødokumentasjon fra alle våre leverandører og vi foretrekker produkter med anerkjente miljømerker.

Kesko sin annual report for 2022, 2021 og 2020 inneholder våre bærekraftsrapporter, som er utarbeidet i tråd med den internasjonale GRI standarden som forklarer og illustrerer hvordan vi arbeider med våre fire prioriterte hovedområder som nevnt over. Rapporten forklarer i hvilken grad vi har hatt negativ eller positiv utvikling særlig knyttet til utvalgte direkte leverandører lokalisert i risikoland. (kilde: https://www.kesko.fi/globalassets/03-sijoittaja/raporttikeskus/2023/q1/kesko_annual_report_2022.pdf)

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Kesko har utviklet en felles bærekraftstrategi på tvers av konsernet prioritert etter fire hovedområder.

Videre er de fire hovedområdene i strategien nedfelt i vår nasjonale "actionplan" (på engelsk siden dette er arbeidsspråket internt mot Finland) tilpasset med nasjonale KPI'er. KPIene er tilknyttet hvert av de fire hovedområdene .

Handlingsplanen følges opp kvartalsvis og dekker ulike deler av organisasjonen. Vi anvender en trafikklys modell for å illustrere vår "score" på fremdrift på handling. I tillegg rapporterer vi hvordan vi scorer i forhold til konkrete KPI mål.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Leverandørene må forplikte seg til Kesko Code of Conduct. Leverandørene får CoC tilsendt som et eget dokument. I tillegg signeres de på at de skal følge prinsippene som følger av Code of Conduct

Referanse Code of Conduct:

https://assets.ctfassets.net/xdvw3avbioqk/4JsHLCXUVgIgUMemj8ZhOz/9f316ce94026f9f50b93b5972869b7e2/K_Code_of_Conduct_Supplier_NO_-_2024-02-26.pdf

I forbindelse med oppstart av vårt arbeid med Åpenhetsloven ble det også utarbeidet egne retningslinjer som skal etterleves av våre leverandører. Retningslinjene er forankret i FNs konvensjoner om menneskerettigheter. Se vedlegg med retningslinjer og vedlegg på <https://www.byggmakker.no/side/apenhetsloven>:

https://assets.ctfassets.net/xdvw3avbioqk/27FaP641oyMSPGQW6HaknO/bfb846aad91d68ada764bb8196667a60/2_Byggmakker_retningslinjer_Etisk_Handel.pdf

https://assets.ctfassets.net/xdvw3avbioqk/2rb4oKm8OnERzbDKzIHtA0/b221a94dc7e00c7d8b28706ca318db9f/Vedlegg_1_Internasjonale_konvensjoner.pdf

Retningslinjer kommuniseres også i leverandøravtaler/kontrakter og i dialog/oppfølging av leverandører.

Hver høst gjennomføres et kickoff for leverandørforhandlinger med våre leverandører. På møtet kommuniserer adm.dir Kesko sine forventninger til leverandører herunder deres arbeid med etisk handel. I tillegg gjennomføres leverandørforhandlinger i Q3 hvert år hvor kontrakter herunder krav knyttet til etisk handel.

I våre hovedavtaler finnes minimumskriterier for våre leverandører men vi har utviklet disse videre i 2023.

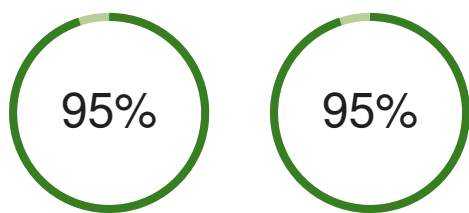
I 2023 tydeliggjorde Group budskapet knyttet til bærekraft og forventninger til våre leverandører ytterligere, herunder oppfølging av etisk handel. I våre avtaler med leverandører ble det lagt til et eget "sustainability attachment" hvor flere ansvarsområder er fremhevet, herunder social responsibility. Alle leverandører skal etterleve dette:

"The supplier commits to comply with the principles of social responsibility set out in K Code of Conduct and amfori BSCI code of conduct and shall take all necessary measures to respect human rights in its own operations and in business relations. In the event, the supply of goods and services are located partly or entirely in risk countries, as defined by amfori's risk classification for countries, the supplier shall ensure that all the parties involved in the manufacturing processes comply with the amfori BSCI principles and undergo periodic social responsibility audits by independent third-party auditors."

Gjennom CEMASYS undersøkelsen vår har vi også dialog med leverandører rundt etisk handel. I forbindelse med tilbud må vi også følge opp enkelte leverandører direkte for å sjekke at de arbeider i tråd med Åpenhetsloven.

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører

2023

2022

Ingen hovedleverandører får kontrakt med Byggmakker uten at de har signert på at de forplikter seg til Kesko retningslinjer (Byggmakker) for etisk Handel.

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Kesko Norge ansatte egen bærekraftsansvarlig 1. desember 2021. Bærekraftsansvarlig er ansvarlig for den operative oppfølgingen av Åpenhetsloven sammen med kategori og juridisk. Erfaringen så langt viser at arbeidet stiller store krav til kartlegging og oppfølging av eventuell negativ påvirkning. En viktig betraktning er også at Åpenhetsloven har medført en svært stor rapporteringsbyrde på tvers av virksomheter. Dette bør ansvarlig myndighet få ryddet opp i slik at bedriftene kan fokusere mer på selve aktsomhetsarbeidet og ikke bilateral rapportering til hverandre. Det er det operative arbeidet, knyttet til kartlegging av risiko og oppfølging av risiko, for å begrense negativ påvirkning, som er det viktigste vi kan gjøre.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvement av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Bruk av for mye overtid	Fagorganisering og kollektive forhandlinger	Kina
Levelønn	Fagorganisering og kollektive forhandlinger	Kina India Sri Lanka
Barnearbeid	Barnearbeid	India Sri Lanka

Vi har avdekket at flere av våre leverandører sourcer produkter og innsatsvarer fra tredjeland/risikoland som Kina, Sri Lanka og India. Når vi sorterer samme leverandører på størrelse på innkjøp i norske kroner, hvorvidt leverandøren selger produkter/produkter med innsatsvarer som faller innenfor "høyrisikovaregrupper" i tråd med DFØ sine retningslinjer, får vi frem en prioritert liste over ulike leverandører. Deretter har vi sjekket hva leverandøren har svart på vår spørreundersøkelse (CEMASYS) og vi har kommet frem til at vi må undersøke nærmere for negative forhold i leverandørkjeden som knytter seg til overtid, levelønn og risiko for barnearbeid. Våre leverandører er seriøse og Kesko har nulltolleranse for barnearbeid, men samtidig må vi erkjenne at barnearbeid har vært/er en risiko innenfor blant annet tekstilproduksjon i tredjeland som India og Sri-Lanka. Byggmakker selger ulike typer plagg og tekstiler til byggebransjen.

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

a) Vi har kartlagt leverandører. Alle våre leverandører (som representerer 95% av vår omsetning til sammen) er bedt om å svare på vår dybdeundersøkelse knyttet til Åpenhetsloven (spørsmål utarbeidet av CEMASYS) i tillegg til miljøspørsmål med mer. Totalt 67 spørsmål. Svarene kan rapporteres per leverandør og vi ser også hvilken score leverandørene oppnår gitt svarene de har bidratt med. Det er inngående kvalitativt og kvantitativt arbeid som pågår løpende.

Per desember 2023 har 115 leverandører respondert av totalt 195. Svarene er analysert vi har kommet frem til prioritert oppfølging av leverandører med vekt på hvilke risikoland deres underleverandører (3tier nivå) er lokalisert. I tillegg vurderer vi type produkter med vekt på om produktene består av metaller, trevirke, elektronikk eller tekstiler (ref. DFØ risikoliste over materialgrupper). Videre er de rangert etter størrelse på innkjøp i NOK. Informasjonen gir oss et totalt bilde av hvilke leverandører vi anser å ha høyest risiko i vår portefølje.

Produktene fra våre leverandører består av ulike materialer, blant annet tekstiler, metaller og elektronikk. Dette er innsatsfaktorer/materialer som ofte kan ha sin opprinnelse fra utvalgte risikoland. Verktøyet "risiksalient tool" var nyttig i en tidlig fase da vi allerede da fikk en formening om hvilke risikoland våre 3 tier leverandører befinner seg. Av dette fremkom at temaene retten til (1)"organisering og tariffavtaler", (2) "lønn", (3) "barnarbeid" og (4) "arbeidstid" er temaer vi mener kommer høyest opp med tanke på mulig negative forhold (at det er risiko for brudd/ ikke etterlevs i tråd med lokal lovgivning og våre COC prinsipper, retningslinjer og kontrakter osv).

Verktøyet vi har bruker til å kartlegge og følge opp er CEMASYS sin value chain tool. Vi spør mange kontroll spørsmål knyttet til Åpenhetsloven og om leverandører (2nd tier) har kontroll på egne underleverandører (3 tier nivå leverandører). Vi ber om dokumentasjon og leverandørene får en score. På den måten har vi en risikobasert oversikt som hjelper oss i det videre arbeidet vårt.

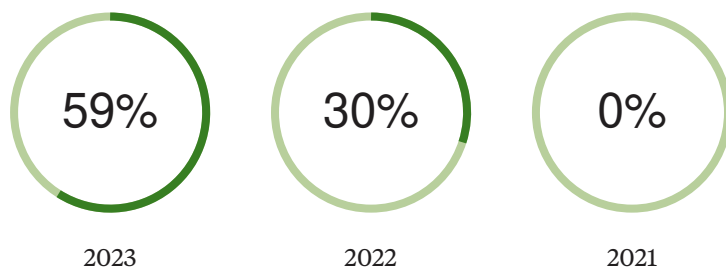
b) Vi har valgt å starte med topp 10 leverandører for videre arbeid. Resten må avvente inntil videre. Leverandørene representerer risiko i vår oppstrømsverdikjede. Vi har ennå ikke sett på risiko i nedstrømsverdikjede, om våre kunder bryter prinsippene vi etterstreber i verdikjeden.

c) Vi har lest rapporter fra OECD og Verdensbanken, deltatt på kurs i bærekraft og endringsledelse i regi av Virke, kurs med Etisk Handel, seminarer med ulike advokatfirmaer. Kesko Group bistår med fagkunnskap og input i arbeidet. Kesko sin forpliktelse, til å arbeide i tråd med Amfori BSCI, har gitt oss en metodikk i arbeidet. I tillegg til å spørre 115 leverandører har Byggmakker kategori 1:1 møter med de samme leverandørene i forbindelse med kontraktsforhandlinger. Våre kontrakter krever at leverandørene skal arbeide i tråd med Åpenhetsloven og forplikte seg til Amfori BSCI prinsipper eller tilsvarende (f.eks Etisk Handel Norge). Hver høst arrangerer vi et leverandør kickoff seminar hvor vi forklarer tematikk knyttet til bærekraft herunder Åpenhetsloven.

d) Av risikokartleggingen ser vi at det er enkelte leverandører som svarer noe vagt på sentrale temaer under Åpenhetsloven, som faller inn under tema vi har prioritert. Disse må følges opp videre. Våre egne kategoriansvarlige i BM, som har kategoriansvar for topp 10 leverandører, forventes å trenge mer opplæring av kunnskap for å følge opp arbeidet videre.

Indikator

Andel leverandører i risikofylte leverandørkjeder som er kartlagt

Vi startet med kartleggingen i 2022. Kartlegging er et pågående arbeid og tar tid.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi har ikke avdekket annen negativ påvirkning eller skade.

Det fremkommer fra svarene i våre spørreundersøkelser at enkelte leverandører ikke har god nok kontroll/innsikt i sin egen verdikjede. Her kan vi ha avdekket en manglende kontroll hos leverandør og økt risiko for negativ påvirkning eller skade, men som skrevet tidligere det er ikke bekreftet per i dag.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Bruk av for mye overtid
Overordnet mål :	Overordnet mål Iverksette eventuelle tiltak innen 2024
Status :	Skal iverksettes
Mål i rapporteringsåret :	Av våre topp 5-10 prioriterte leverandører, som følger av vår risikokartlegging, vil fremme eventuelle tiltak for å stanse, forebygge, redusere bruk av overtid i leverandørkjeden.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Kesko har utarbeidet en rekke policier rettet mot ansvarlig innkjøp innenfor ulike områder:

- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/no-deforestation-policy/>
- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/cotton-policy/>
- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/plastics-policy/>
- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/packaging-policy/>
- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/animal-welfare-policy/>
- <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/timber-and-paper-policy/>

I 2023 innførte vi i Byggmakker krav om "Best Cotton Initiative" merking på ulike tekstilprodukter som selges i Byggmakker

Kategori har tett dialog med leverandører. I kontrakten for 2023 utviklet vi et eget "sustainability attachment" som dekker flere områder for å redusere negativ påvirkning på miljø, klima og mennesker. Ansvarlig verdikjede er løftet frem med vekt på IMO regelverk og konvensjoner.

Vi omsetter PEFC sertifisert trevirke og økte dem sertifiserte andelen fra 85% til 91% i 2023.

Vi har hatt vektlagt tettere dialog med våre tekstil leverandører (klær, sko, hansker med mer) om for å sikre oss om at produksjonen skjer på en mest mulig kontrollert måte.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Redusert risiko for negativ påvirkning

Prioritert negativ påvirkning/skade	Levelønn
Overordnet mål :	Iverksette eventuelle tiltak innen 2024
Status :	Skal iverksettes
Mål i rapporteringsåret :	Av våre topp 5-10 prioriterte leverandører, som følger av vår risikokartlegging, vil fremme eventuelle tiltak for å stanse, forebygge, redusere bruk av lav levelønn i leverandørkjeden.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Det må vurderes nærmere

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

For tidlig å si noe om

Prioritert negativ påvirkning/skade	Barnarbeid
Overordnet mål :	Iverksette eventuelle tiltak innen 2024
Status :	skal iverksettes
Mål i rapporteringsåret :	Av våre topp 5-10 prioriterte leverandører, som følger av vår risikokartlegging, vil fremme eventuelle tiltak for å stanse bruk av barnarbeid i leverandørkjeden.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Hvis barnarbeid forekommer i verdikjeden vil samarbeidet med leverandøren mest sannsynlig avsluttes hvis de negative forholdene ikke endres og forbedres. Kesko har nulltoleranse for barnarbeid.

Byggmakker kjøper tekstiler som er produsert i India og Sri-Lanka. Kesko har forpliktet seg til å skaffe all bomull til egne kles- og hjemmetekstilmerker som sertifisert økologisk bomull, resirkulert bomull, Better Cotton eller Fairtrade-bomull innen utgangen av 2025. Egne klær og hjemmetekstilmerker er K-Citymarkets mywear-klær og myhome home tekstiler, Pirkka-sokker og K-Rautas PROF arbeidsklær og cello interiørtekstiler.

Byggmakker kjøper også av leverandører med egne merkevarer. Det er spesielt disse vi ønsker å undersøke nærmere. Dette er store kjente leverandører.

Link til informasjon og policy: <https://www.kesko.fi/en/sustainability/value-chain/sustainability-policies/cotton-policy/>

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

For tidlig å si noe om, men alle leverandører rapporterer i kartleggingen at dette ikke er noe problem.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

I vår bærekraftstrategi på Kesko nivå som også gjelder for Norge har Kesko følgende mål knyttet til naturmangfold/biodiversitet:

- Create a biodiversity program to reduce negative biodiversity impacts.
- Chemical policy to be created and implemented by 2024.
- No net biodiversity loss to be caused by own operations 2025 onwards.

Det er Kesko som gir føringene for hvordan Byggmakker skal arbeide planmessig for å unngå negativ påvirkning på biologisk mangfold. Når Kesko sin plan foreligger vil Byggmakker implementere planen på hensiktsmessig måte.

Byggmakker Handel er miljøfyrtårnsertifisert på Hovedkontor og alle egneide varehus. For å være sertifisert som miljøfyrtårn må Byggmakker dokumentere at Byggmakker sin virksomhet ikke bidrar til negativ påvirkning på biologisk mangfold. Varehusene må blant annet gjøre rede for hvorvidt de har park eller hageanlegg eller ikke. Ingen varehus har egne hageanlegg. En virksomhet som har hageanlegg må dokumentere at det ikke er plantet planter som er skadelige for omgivelsene (insekter, dyr, flora osv).

Vår PEFC miljømerking dokumentere at det biologiske mangfoldet ivaretas i tråd med internasjonale standarder og nasjonale krav.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Eier av Bygghandler Handel er Kesko Group. Kesko har forpliktet seg til vitenskapsbaserte utslippsmål (SBTi). Bygghandler er inkludert inn under SBTi målet. SBTi målet inkluderer også at våre leverandører reduserer sine utslipp.

I 2022 estimerte Kesko et indirekte utslipp knyttet til våre leverandører sin produksjonsfase av produkter Kesko omsetter til 7,2 millioner tonn CO₂eqv. Målet for hele Kesko Group er at 67% av leverandører i forhold til innkjøp, har forpliktet seg til egne SBTi mål innen utgangen av 2026. Hvert år kontakter Kesko Group alle Kesko sine leverandører i ulike markeder i EU, for å påvirke leverandørene til å forplikte seg til egne SBTi mål. Per 2023 har 27% av leverandørene forpliktet seg til egne SBTi mål.

Bygghandler har som mål å oppnå karbonnøytral drift innen 2025 og nesten nullutslipp i 2030. I 2022 målte vi utslipp til Bygghandler utgjorde ca. 740 tonn CO₂ (tallet er noe usikkert men "best estimate" ut i fra tilgjengelig informasjon. Utslippstallet inkluderer egneid transport kjøretøy (kranbiler, varebiler, lastebiler, gaffeltrucker) og bruk av energi til oppvarming (scope 1 utslipp). I tillegg, men utenfor utslippsmålet i scope 1, har Bygghandler inngått nye leieavtaler av elektriske kranbiler til bruk i sentrale områder. Sistnevnte representerer Bygghandler sine indirekte utslipp (scope 3).

Alle firmabiler i Bygghandler skal være elektriske (policy).

En investeringsplan er utarbeidet for delvis utskiftning av eksisterende fossile kjøretøy (scope 1) frem mot 2030. Målet er en utvidet bilpark med kranbiler som anvender biogass eller elektrisitet som energibærer. Per i dag har vi allerede skiftet ut nesten alle diesel (gaffel) trucker med elektriske trucker (scope 1).

Mer klimavennlige tyngre kjøretøy er dyrere i innkjøp (kranbiler og lastebiler) og har fremdeles en mer begrenset kjørelengde sammenlignet med Euro 6 biler. I tillegg er fremdeles Infrastruktur for fylling av biogass og el-lading en utfordring, særlig utenfor sentrale strøk. Dette er helt avgjørende handlingsrommet i investeringsstrategien i årene som kommer.

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Mål om mer etisk handel gjennom våre kontraktskrav fremsatt i våre leverandøravtaler:

Byggmakker Handel krever at leverandøren forplikter seg til å følge prinsippene for ansvarlige innkjøp. Dersom produsentene av produktene eller tjenestene er lokalisert i et risiko land som klassifisert av Verdensbanken. I Leverandøren i særlig grad sikre at BSCI's verdier og prinsipper (<https://www.amfori.org/content/amfori-bsci>) følges av Leverandøren, underleverandører og andre forretningspartnere. Innen 2024 forventer KESKO at leverandører er i stand til å fremlegge BSCI revisjon eller tilsvarende hvis produktet er fremstilt i et risikoland.

Leverandører plikter å følge Åpenhetsloven (gjeldende fra 1.7.2022). Loven innebærer et krav til aktsomhetsvurderinger og risikokartlegging av eventuell negativ påvirkning på mennesker i leverandørkjeden.

Våre leverandører skal arbeide for en ansvarlig verdikjede og skal forplikte seg til følgende:

- Skal følge internasjonale konvensjoner og retningslinjer for gjeldende menneskerettigheter i alle egne operasjoner og virksomheter og å fremme det samme tilsvarende
- Skal arbeide målrettet og systematisk for etterleve menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, antikorrupsjon, dyrevelferd og miljø.
- Skal ikke tolerere bruk av barnarbeid, former for tvangsarbeid eller brudd på menneskerettighetene i verdikjeden.

Prinsippene for bærekraftig forretningspraksis er basert på FN- og ILO-konvensjoner og angir minimum- og ikke maksimumstandarder. Lovgivningen på produksjonsstedet skal respekteres. Der hvor nasjonale lover og reguleringer dekker samme tema som retningslinjene, gjelder høyeste standard.

Forpliktende innkjøpsbetingelser

- Leverandører som anvender produsenter av produkter eller tjenester lokalisert i risiko land skal forsikre seg om at ovennevnte prinsipper og verdier er ivaretatt.

På oppfordring fra Byggmakker Handel dokumentere hvordan arbeidet følges opp for å etterleve retningslinjene. Hvis Leverandøren bryter med noen av forpliktelsene i dette avsnittet, har Byggmakker Handel rett til å si opp Avtalen med umiddelbar virkning på grunn av en vesentlig kontraktsbrudd av Leverandøren.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

Byggmakker er miljøfyrtårn sertifisert på hovedkontor og varehusnivå.

Byggmakker er PEFC sertifisert på hovedkontornivå

Byggmakker planlegger for ISO 14001 sertifisering innen de nærmeste 3 år.

Vi stiller krav og forventninger i generelle innkjøpsbetingelser i leverandøravtalen

Vi kartlegger/henter ut produkter med dokumenterte miljøegenskaper fra NOBB.no

Vi prioriterer produkter med anerkjente miljømerker og miljødokumentasjon.

I 2023 har vi utviklet verktøy for innhenting av digitale klimadata på produktnivå (digitale EPD data). Dette er etterspurt av våre kunder ifrb med klimagassberegninger.

I forbindelse med vår Miljøfyrtårnsertifisering har vi kartlagt vesentlig del av våre produkter (innkjøpsverdi) og hvor mange som har miljømerking.

Vi måler antall produkter med miljøsertifiseringer og målet er å øke dette år for år, men dette krever at vi påvirker leverandører da vi ikke produserer egne produkter.

Alle vesentlige produkter (de byggevarene vi har høyest omsetning på) vi selger har tilgjengelig tredjepartsverifisert miljødokumentasjon (EPD).

En rekke produkter svanemerket eventuelt med andre miljømerker som alltid er synlig for kunden i vår nettbutikk.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Vi har krav om i våre kontrakter at fri fagorganisering og kollektive forhandlinger må ivaretas. Våre leverandører er lokalisert i Norge, Norden eller EU og vi mener at det er lav risiko for fagorganisering og kollektive forhandlinger ikke er ivaretatt. Samtidig har vi spurt leverandørene våre hvordan slik rettigheter er ivaretatt lenger ned i verdikjeden.

Vi har spurt over 110 leverandører hvordan de håndterer dette i egen verdikjede. Mange er opptatt av at det ivaretas. Dette er et av områdene vi vil vurdere for nødvendige tiltak utover at vi har kontaktet leverandørene.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi har utviklet bærekraftsopplæring til internt bruk og denne knytter seg til ulike temaer som:

1. Arbeidet vårt under våre 4 utvalgte FNs bærekraftsmål
2. Hvordan vi skal arbeide med våre prioriterte områder (natur og klima, verdikjede, ansatte og governance) i vår bærekraftsstrategi)
3. Målrettet seminarer/workshops rettet mot ansatte om hvordan vi arbeider med Åpenhetsloven og tilsvarende mot våre medlemmer.
4. Kesko lager opplæringsprogram innen bærekraft knyttet til strategien og prioriterte områder som skal implementeres Q4 2023.
5. Kesko Kick off, leverandørforhandlinger, BtoB møter med leverandører hvor vi forklarer hvorfor vi må følge Åpenhetsloven
6. CEMASYS undersøkelse har blitt sendt til over 200 av Bygghjelp sine leverandører med relevante ESG spørsmål.
7. Vi publiserte vår første bærekraftsrapport i 2022 som beskriver og forklarer arbeidet med etisk handel og Åpenhetsloven og redegjørelse for året 2022.
8. På www.bygghjelp.no/apenhetsloven finner man informasjon om etisk handel, åpenhetsloven med mer.
9. I 2024 skal vi gjennomføre et internt miljøforum for å øke kunnskap og interesse rundt arbeidet med bærekraft

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vi har i utgangspunktet nulltoleranse for dette.

Alle våre leverandører må bekrefte at de følger våre Code of Conduct for samarbeidspartnere hvor det fremgår at dette er uakseptabelt.

I tillegg må leverandør underskrive på minimumskriterier og retningslinjer for etisk Handel i leverandøravtalen.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Alle innkjøp i Bygghjelp foretas sentralt og produktdokumentasjon hentes fra en byggtjenestens database NOBB.

I den grad det finnes miljødokumentasjon, miljømerker og annen relevant informasjon knyttet til bærekraft publiserer vi dette sammen med produktet på vår netthandel sider i Bygghjelp.

I løpet av 2024 og 2025 har vi elektriske kranbiler i bestilling. Dette er kranbiler som anvendes mye rundt sentrale områder som Oslo, Stavanger, Trondheim og etterhvert Bergen.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

Trevarer er den største varegruppen vi omsetter i Byggnakker. Per 2023 var 91% av alt trevirke vi selger er sertifisert i tråd med PEFC sertifiseringen. Gjennom PEFC sertifiseringen vurderer kategoriansvarlig hver enkelt leverandør og foretar aktsomhetsvurderinger. PEFC sertifisering krever årlig revisjon av 3 part (Treteknisk institutt) som kontrollerer Byggnakkers springssystem og etterlevelse av krav.

Hvis en leverandør ikke kan fremlegge riktig dokumentasjon er konsekvensen i ytterste konsekvens at leverandøren ikke kan selge til Byggnakker. Per i dag er det forbudt å kjøpe produkter fra Russland eller Belarus, produkter som er under tømmerforordningen eller andre truede trearter.

De 5-10 utvalgte leverandørene som vi skal undersøke grundigere har en egen kategoriansvarlig som vil følge opp og vurdere for eventuelle tiltak.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Våre leverandører har blitt mer bevisst Åpenhetsloven og Etisk Handel. Gjennom vår kartlegging har vi hatt direkte dialog med leverandører rundt etisk handel og hvilke krav som nå stilles. Det betyr at vi forventer mer dominoeffekt i vårt arbeid, på samme måte som kundene stiller krav til Byggnakker. Våre leverandører har flere kunder som stiller samme krav som Byggnakker så vi kan forvente en skjerping i arbeidet i tiden som kommer.

Spesielt i offentlige anbud, hvor Byggnakker ofte er med, er økt kunnskap om og dokumentasjon knyttet til Etisk Handel viktig. Særlig knyttet til tekstiler og elektronikk. Dette innebærer at vi er oftere i direkte kontakt med leverandørene rundt temaet enn tidligere. Vi rapporterer oftere og oftere på vårt arbeid. Vi må oppgi leverandørkjede kart. I disse tilfellene tar vi direkte kontakt med leverandørene for å innhente informasjonen i tillegg til oppdatert COC osv.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi informerer enhver om vårt arbeid med Åpenhetsloven på vår hjemmeside. Informasjon publiseres på: <https://www.byggmakker.no/side/apenhetsloven> i tillegg til vår egen bærekraftsrapport som er publisert på <https://www.byggmakker.no/info/baerekraftsrapport-2022>.

Videre kan Byggmakker kontaktes på apenhetsloven@byggmakker.no.

Hvis negativ påvirkning viser seg å være tilstede må Byggmakker vurdere hvilke interessenter som må kontaktes knyttet til det negative forholdet.

Kesko har arbeidet med etisk handel og aktsomhetsvurderinger av leverandører over flere år. Hvordan dette arbeidet er organisert, utføres i forhold til ulike interessenter og resultater kan man lese om i Kesko sin årlige bærekraftsrapport. Rapporten finner man ved å søke etter "Kesko sustainability report 2023" eller tidligere år. Eventuelt kan denne linken anvendes for å finne informasjon om arbeidet knyttet til Etisk Handel i Kesko under https://www.kesko.fi/globalassets/03-sijoittaja/raporttikeskus/2022/q1/kesko_annual_report_2021_sustainability.pdf (side 22 - 36).

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Byggmakker bidrar med informasjon ved direkte henvendelser.

Henvendelser sendes til apenhetsloven@byggmakker.no

Byggmakker deler informasjon på <https://www.byggmakker.no/side/apenhetsloven>

Byggmakker er medlem av Etisk Handel Norge hvor vi rapporterer vårt arbeid

Vi skriver redegjørelse hvert år som publiseres på <https://www.byggmakker.no/side/apenhetsloven>

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Har du eventuelle spørsmål knyttet til hvordan vi arbeider med etisk handel og hvordan vi etterlever Åpenhetsloven kan du kontakte Byggmakker på følgende e-postadresse:

- apenhetsloven@byggmakker.no

Avdeling for bærekraft og kvalitet mottar mailene som blir besvart fortløpende.

I 2023 har vi fått mange henvendelser knyttet til vårt arbeid med Åpenhetsloven. De fleste er fra offentlige aktører eller kunder. Vi bruker flere timer hver uke på å svare på spørsmål. Samtidig må vi avveie hvor mye tid vi skal bruke på rapportering i motsetning til oppfølging av leverandører.

A woman with long dark hair, smiling, wearing a black and red BM Bygghjelp jacket. She is standing in a lumber yard with stacks of wood and metal shelving units. The BM Bygghjelp logo is visible on the shelving units and her jacket.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Policy for etisk handel i Byggmakker Handel AS

- Vi skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger.
- Vi skal foreta risikokartlegginger og vurdere muligheten for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.
- Vi skal arbeide for å forebygge og redusere negativ påvirkning.
- Vi skal å stanse negativ påvirkning gjennom tiltak
- Vi skal gjenopprette skade som har oppstått.
- Vi skal overvåke og vurdere effekten av tiltakene.
- Vi må kommunisere tiltakene til berørte
- En leverandører som er ansvarlig for negativ påvirkning er også ansvarlig for gjenoppretting.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Vi har ikke hatt tilfeller hvor gjenoppretting har vært påkrevet, men blir det avdekket i fremtiden må vi følge opp og gjenopprette på en mest mulig hensiktsmessig måte.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Rutiner for varslingskanaler og klagemekanismer ved negative konsekvenser

Byggmakker har rutiner for varsling internt, samt en ekstern varslingskanal tilgjengelig for eksterne og interne. Sistnevnte varslingskanal muliggjør anonym varsling og anonym dialog med varsler.

Vi ønsker lav terskel for at ansatte skal si ifra og oppfordrer til varsling av kritikkverdige forhold.

I tråd med arbeidsmiljøloven har Byggmakker tillitsvalgte et arbeidsmiljøutvalg hvor saker kan tas opp med ledelsen i Byggmakker.

Enhver kan kontakte Byggmakker på *apenhetsloven@byggmakker.no*.

Våre leverandører er forpliktet til å informere Byggmakker ved negative forhold som bryter med kontraktsvilkårene.

Kontaktinformasjon:

Byggmakker Handel AS
Miljø- og bærekraftsansvarlig, Hans Joachim Motzfeldt
hans.joachim.motzfeldt@byggmakker.no